

УДК 343.3

О.Ю. ГАЙВОРОНСЬКИЙ, Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИННОГО ВПЛИВУ ПРИ ВЧИНЕННІ ДІЙ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАХОПЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Ключові слова: предмет злочинного впливу, об'єкт кримінально-правової охорони

Визнання ст.3 Конституції України людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю в нашій державі обумовило охорону об'єктів, посягання на які унеможливило належне здійснення основних зasad державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності. Правове забезпечення охорони основ національної безпеки України, а також запобігання злочинам у цій сфері, здійснено у Розділі I Особливої частини Кримінального кодексу (далі – КК) України.

Діяльність законодавця щодо криміналізації та декриміналізації діянь, свідчить про те, що законом про кримінальну відповідальність охороняються тільки найбільш суттєві, значущі та найважливіші для особи, суспільства та держави об'єкти, яким злочинні посягання здатні спричинити суттєвої та значної шкоди. Таким чином, посягання на державну владу, у першу чергу впливають на захищеність життєво важливих інтересів об'єктів національної безпеки, визначених у ст.3 Закону України «Про основи національної безпеки України» (далі – Закон), – людини і громадянина, суспільства і держави. Для правильної оцінки суспільної небезпеки злочину проти основ національної безпеки України, з'ясування «механізму» спричинення шкоди його об'єкту та кваліфі-

кації вчиненого діяння важливе значення має встановлення предмета злочинного впливу.

За часів СРСР склади особливо небезпечних злочинів проти держави досліджували Г.З. Анашкін, Б.А. Вікторов, Г.І. Волков, П.І. Гришаєв, П.С. Дмитрієв, С.В. Дьяков, Л.Д. Єрмакова, М.І. Загородніков, Б.В. Здравомислов, О.М. Ігнатов, О.А. Ігнатьєв, В.С. Картацев, М.П. Карпушин, В.Ф. Кириченко, В.С. Клягін, В.І. Курляндський, В.М. Рябчук, Є.О. Смірнов, М.В. Турецький, К.Г. Фетисенко, М.Й. Якубович та інші. У даний час юридичний і правовий аналіз правового забезпечення охорони основ національної безпеки України ст.109 КК України здійснений у роботах О.Ф. Бантишева, В.С. Картацева, В.В. Кузнецова, М.І. Мельника, А.В. Савченка, В.Я. Тація, М.І. Хавронюка та О.В. Шамари Проте, незважаючи на численні наукові праці, питання про предмет злочинного впливу при вчиненні дій спрямованих на захоплення державної влади залишилось без належної уваги науковців. Таким чином, метою цієї статті є встановлення предмета злочинного впливу при вчиненні захоплення державної влади та з'ясування соціальної суті цього злочину.

Для розгляду питання злочинного впливу на державну владу, передусім з'ясування потребує саме поняття державної влади.

П.М. Рабінович, визначає державну владу як вид публічної політичної влади, що здійснюється державою та її органами, як здатність держави підпорядкувати своїй волі поведінку людей та діяльність об'єднань, що знаходяться на її території [1, с.85]. М.І. Хавронюк зазначає, що державна влада – це система сформованих у порядку, передбаченому Конституцією та законами України, органів, які уособлюють собою владу глави держави, законодавчу, виконавчу і судову владу – Президент України, парламент, вищі, центральні та місцеві органи виконавчої влади, вищі та місцеві органи судової влади, – а також органи місцевого самоврядування і контрольно-наглядові та деякі інші органи, які, користуючись певною незалежністю, *de-jure* не належать до трьох головних гілок влади (прокуратура

України, Національний Банк України, Рахункова Палата, Вища Рада Юстиції тощо). Таким чином, існуюча в Україні державна влада є частиною її конституційного ладу [2, с.238].

Державна влада – вказують В.С. Карташев та О.Ф. Бантишев, – це система сформованих в порядку, передбаченому Конституцією та законами України, органів, які уособлюють законодавчу, виконавчу і судову владу: парламент – ВРУ, глава держави – Президент України, вищі, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи судової влади, органи місцевого самоврядування, а також контрольно-наглядові органи (Прокуратура, Рахункова палата України тощо). Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову (ст.6 Конституції України). «Таким чином, – вказують автори, – існуюча в Україні державна влада є частиною її конституційного ладу» [3, с.264].

Як похідну конституційного ладу розглядають державну владу Й. О.Ф. Бантишев та О.В. Шамара. «Державна влада, – зазначають ці науковці, – це система сформованих у порядку, передбаченому Конституцією та законами України, органів законодавчої, виконавчої й судової влади, що здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (ст.6 Конституції України)» [4, с.127].

В.В. Кузнецов та А.В. Савченко визначають державну владу як сформовану на підставі Конституції та законів України систему органів, які уособлюють собою владу глави держави, законодавчу, виконавчу і судову владу, а також органів місцевого самоврядування та деяких інших незалежних органів [5, с.21].

Як бачимо вищевказані визначення державної влади подані через перерахування окремих складових цих відносин, а саме систему органів та здійснення повноважень.

Враховуючи структуру суспільних відносин посягання на елементи якої спричиняється шкода об'єкту кримінально-правової охорони, вважаємо що визначення державної влади повинно передбачати:

– суб'єктний склад охоронюваних відносин (Український народ, держава та населення України);

– предмет, з приводу якого існують відносини (підпорядкування держави та населення України волі Українського народу);

– соціальний зв'язок, як зміст відносин (право Українського народу здійснювати свою владу через органи державної влади та обов'язок населення та держави Україна, її органів й посадових осіб підпорядковуватись цій волі, а також заборона узурпації ними зазначеного права).

Зазначений погляд дає підстави визначити державну владу як об'єкт кримінально-правової охорони, а саме як здійснювану на території України через органи державної влади, у спосіб і формах, встановлених Конституцією та законами України, владу Українського народу, що є загальнообов'язковою для виконання населенням та державою, її органами й посадовими особами.

Далі, з метою з'ясування «механізму» спричинення шкоди державній владі, необхідно звернути увагу на соціальну сутність цього об'єкта кримінально-правової охорони.

Так, правою підставою кримінально-правової охорони державної влади є положення ст.5 Конституції України, відповідно до якої ніхто не може узурпувати державну владу. Більш детально ця заборона висвітлена у Рішенні Конституційного Суду України у справі про здійснення влади народом від 05.10.2005 р. № 6-рп (далі – Рішення). Так, відповідно до п.4.5. Рішення, положення ч.4 ст.5 Конституції України «ніхто не може узурпувати державну владу» у системному зв'язку з положеннями частин 2, 3 цієї статті, іншими положеннями Основного Закону України, Конституційний Суд України дійшов висновку, що узурпація державної влади означає неконституційне або незаконне її захоплення органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, громадянами чи їх об'єднаннями тощо.

Дещо схожою із тлумаченням узурпації державної влади Конституційного Суду України є позиція В.П. Нагребельного, який визначив її як насильницьке захоплення державної влади або її присвоєння будь-якою партією, організацією, державним органом чи посадовою особою, яким така влада або певний обсяг владних повноважень за конституцією і законами не належить [6, с.178].

На відміну від наведених визначень, у диспозиції вказаної статті КК України названі форми вчинення посягання на державну владу: дії вчинені з метою захоплення державної влади; змова про вчинення таких дій; публічні заклики до захоплення державної влади; розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій. Разом із тим, у ст.109 КК України окремо встановлена відповідальність за публічні заклики до захоплення державної влади, а також розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій представником влади або з використанням засобів масової інформації.

Проаналізувавши зазначені вище позиції, можна дійти висновку, що в них лише: окреслено коло суб'єктів, діями яких, з огляду на формулювання диспозиції ст.109 КК України, може бути створена загроза заподіяння шкоди державній владі; вказано на неконституційність, незаконність й насильницький характер таких дій; перераховано форми суспільно небезпечної посягання на державну владу. З огляду на те, що ці визначення не розкривають соціальної суті захоплення державної влади, тому саме детальний розгляд елементів суспільних відносин, посягання на які заподіюють суспільно небезпечної шкоди державній владі або ставлять її у небезпеку такого заподіяння, а також встановлення предмета злочинного впливу дозволить з'ясувати соціальну суть посягання та встановити «механізм» заподіяння шкоди цьому об'єкту кримінально-правової охорони.

У теорії кримінального права під предметом злочинного впливу прийнято розуміти «той елемент суспільних відносин, які охороняються кримінальним законом, який піддається безпосередньому злочинному впливу і

якому, отже, в першу чергу завдається шкода». «Тому таким предметом, – зазначає В.Я. Тацій, – може бути суб'єкт, сам соціальний зв'язок, а також предмет суспільних відносин» [7, с.58; 8, с.41; 9, с.104].

Існують три різновиди впливу суб'єкта на елементи суспільних відносин, що призводять або можуть призвести до настання суспільно небезпечних наслідків для об'єкта, що поставлений законодавцем під охорону кримінального закону. Так, діючий суб'єкт може:

1) змінити суспільні відносини шляхом впливу на річ, предмет, з приводу якого вони виникли, склалися та існують;

2) змінити суспільні відносини шляхом впливу на тіло участника суспільних відносин або на його психіку;

3) порушити суспільні відносини шляхом розриву соціального зв'язку, що може виразитись у невиконанні суб'єктом відносин соціального обов'язку (злочинна бездіяльність), виключенні суб'єктом відносин себе з цієї системи відносин (неправомірна зміна свого соціального статусу) [10, с.160, 178, 179].

З метою визначення предмету злочинного впливу, пропонуємо окремо розглянути кожний з елементів державної влади, посягання на які спричиняють шкоду або створюють загрозу її заподіяння зазначеному об'єкту кримінально-правової охорони.

Що стосується суб'єктного складу державної влади, то аналіз цих суспільних відносин вказує на те, що суб'єктами у них є Український народ, що представлений особами, які мають право голосу в Україні – виборцями; держава в особі її органів та посадових осіб; населення України.

Коментуючи ст.109 КК України В.Я. Тацій зазначає, що загальною ознакою всіх цих дій є їх спрямованість на насильницьке захоплення державної влади, тобто із застосуванням фізичного або психічного насильства до представників державної влади, осіб що виконують функцію її охорони, або осіб, що перешкоджають вчиненню таких дій [9, с.25; 11, с.317].

Зазначена позиція, на нашу думку, дещо звужує коло суб'єктів державної влади, які

можуть виступати предметом злочинного впливу при вчиненні злочину, передбаченого ст.109 КК України і може отримати подальший розвиток з наступних підстав.

По-перше, ставлячи державну владу під охорону закону про кримінальну відповідальність, законодавець взагалі заборонив вчиняти будь-які дії з метою захоплення цього об'єкта кримінально-правової охорони, а не лише утриматися від посягання на його суб'єктів.

По-друге, формулювання диспозицій частин 1–3 ст.109 КК України прямо не окреслює коло суб'єктів державної влади на яких може бути спрямований злочинний вплив.

По-третє, вчинення цього злочину у таких формах як «змова про вчинення дій, спрямованих на захоплення державної влади», «публічні заклики до захоплення державної влади», «розповсюдження матеріалів із закликами до захоплення державної влади», з об'єктивної сторони, не виражаються у застосуванні фізичного або психічного насильства до представників державної влади, осіб що виконують функцію її охорони, або осіб, що перешкоджають вчиненню таких дій.

По-четверте, існує точка зору, що шкода об'єктів злочину може бути завдана й іншими способами впливу, зокрема на психіку суб'єкта відносин. Цей вплив може полягати в уведенні його (суб'єкта відносин – прим. автора) в оману, у переконанні в будь-чому, в повідомленні фактів, що не відповідають дійсності. Такого роду вплив на суб'єкт відносин можна назвати інформаційним, оскільки він зазвичай полягає у повідомленні суб'єкту відносин різного роду відомостей.

В результаті злочинного впливу на психіку суб'єкта суспільні відносини змінюються наступними діями самого суб'єкта відносин, фактом доведення до відому суб'єкта відносин певних відомостей або іншими діями, що направлені на свідомість суб'єкта відносин [10, с.171–172].

Слід зазначити, що відповідно до ст.7 Закону, на сучасному етапі основною реальною і потенційною загрозою національній безпеці

України та стабільноті в суспільстві є, зокрема, намагання маніпулювати суспільною свідомістю.

Маніпуляція – спосіб панування шляхом духовного впливу на людей через програмування їх поведінки. Цей вплив спрямований на психічні структури людини, здійснюється приховано та має своїм завданням зміну думок, спонукань та цілей людей у потрібному володільцям засобів маніпуляції напрямку [12, с.20].

Зазначений спосіб панування здійснюється шляхом психічного впливу на свідомість людини завдяки застосуванню таких основних прийомів як мова викладення відомостей, емоційність, сенсаційність, терміновість, повторювання або дроблення інформації, вилучення інформації з контексту, тоталітаризм джерела повідомлення, тоталітаризм рішення, змішування інформації та думки, використання авторитету, активізація стереотипів, некогерентність висловлювань. Такий вплив може бути здійснений через усі засоби масової інформації, мережу Інтернет, навчальні заклади та ін. [12, с.434–437].

Вважаємо доречним також зазначити, що законодавець, у ст.18 Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану» передбачив, що у разі введення надзвичайного стану з підстав спроби захоплення державної влади, додатково може бути вжито такі заходи, як:

- заборона виготовлення і розповсюдження інформаційних матеріалів, що можуть дестабілізувати обстановку;

- регулювання роботи цивільних теле- та радіоцентрів, заборона роботи аматорських радіопередавальних засобів та радіовиромінювальних пристроїв особистого і колективного користування;

- особливі правила користування зв'язком та передачі інформації через комп’ютерні мережі;

- порушення у порядку, визначеному Конституцією і законами України, питання про заборону діяльності політичних партій, громадських організацій в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Таким чином, законодавче закріплення за-значених адміністративних заходів в інформаційній сфері, свідчить про можливість здій-снення посягання на державну владу шляхом впливу на психіку фізичних осіб.

Так, у результаті злочинного впливу винного на психіку виборців або осіб, які отримають право голосу у майбутньому, державна влада в Україні може здійснюватись або бути передана до рук (захоплена) певних осіб в обхід справжньої волі Українського народу. Тому, злочин, передбачений ст.109 КК України, може бути вчинений, зокрема, шляхом здійснення, з метою захоплення державної влади, незаконного інформаційного психічного впливу (маніпуляції свідомістю) на виборців в Україні або на осіб, які отримають право голосу у майбутньому.

Беручи до уваги викладене, предметом злочинного впливу при вчиненні дій з метою захоплення державної влади можуть виступати не лише представники державної влади, особи які виконують функцію її охорони, або особи, які перешкоджають вчиненню таких дій, а й виборці та особи, які отримають право голосу у майбутньому.

Щодо злочинного впливу на предмет державної влади, то предметом будь-яких суспільних відносин називають усе те, з приводу чого існують ці відносини. Усі суспільні відносини залежно від особливостей їх предмета поділяються на дві групи – матеріальні і нематеріальні [13, с.91].

У нематеріальних відносинах функції предмета виконують не речі матеріального світу, а інші соціальні цінності (наприклад, державна влада або духовні блага). Як предмет нематеріальних відносин може виступати діяльність яких-небудь установ або інші суспільні відносини [8, с.27].

Аналіз державної влади, як об'єкта кримінально-правової охорони, свідчить про те, що законодавець ст.109 КК України охороняє нематеріальні відносини, функції предмету у яких виконує така соціальна цінність як влада Українського народу.

Під час розгляду способів злочинного впливу на суспільні відносини слід мати на

увазі, що не будь-який вплив на людину або річ (матеріальний об'єкт) має кримінально-правове значення. Кримінально карним визнається лише такий вплив, який в силу особливих властивостей охоронюваного кримінальним законом об'єкта завдає суспільно небезпечної шкоди або створює загрозу спричинення такої шкоди.

Беручи до уваги специфіку предмету суспільних відносин, що поставлені під охорону ст.109 КК України, а також віднесення законодавцем цього злочину до злочинів з формальним складом, а також те, що влада Українського народу у першу чергу та безпосередньо не наражається на злочинний вплив, то вона у цьому злочині предметом злочинного впливу не виступає.

Обов'язковим структурним елементом будь-яких суспільних відносин є соціальний зв'язок, який в юридичній літературі розглядається як зміст цих відносин. Саме в суспільному зв'язку суспільні відносини проявляють свою сутність і основні властивості. Тому правильне визначення сутності соціального зв'язку дозволяє визначити об'єкт, якому завдано шкоду.

Важлива ознака такого соціального зв'язку – обов'язок певної поведінки взаємопов'язаних, взаємодіючих суб'єктів. Обов'язок такої поведінки обумовлений головним чином тим, що в ньому зацікавлені як окремі особи, так і все суспільство. Тому обов'язок такої поведінки в суспільно корисних соціальних зв'язках «закріплюється у соціальній нормі, що є велінням, виробленим масовим багаторазово повторюваним відношенням й закріпленим у вигляді правила». Оскільки такі вимоги до певної поведінки усвідомлюються людьми і сприймаються як бажані більшістю з них, то це і обумовлює вчинки людей відповідно до них, сприяє виробленню певних зразків, бажаних форм поведінки людей у суспільстві. Тому що держава і суспільство зацікавлені в закріпленні, розвитку і охороні таких форм поведінки (взаємодії), то багато з них піддаються правовому регулюванню, інші ставляться під правову охорону [8, с.43].

Ушкодження суспільних відносин шляхом розриву соціального зв'язку має певні особливості. Перш за все при цьому винний не здійснює безпосереднього впливу ані на суб'єкт відносин, ані на його предмет. Крім того, у багатьох випадках винна особа є одноважно й суб'єктом змінюваних нею відносин [10, с.178–179].

Соціальний зв'язок може бути розірваний шляхом:

- невиконання суб'єктом відносинового соціального обов'язку (злочинна бездіяльність);
- виключення суб'єктом відносин себе з цієї системи відносин (неправомірна зміна свого соціального статусу).

Аналіз ч.3 ст.109 КК України вказує на можливість вчинення цього злочину у формі публічних закликів до захоплення державної влади особою, яка є представником влади, тобто шляхом розірвання останньою соціального зв'язку, – невиконання суб'єктом відносинового соціального обов'язку, передбаченого як загальними нормами – ч.2 ст.6 та ч.2 ст.19 Конституції України, відповідно до яких органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, так і визначеними посадовими (службовими) обов'язками конкретного представника влади за певною посадою.

При вчиненні зазначених дій представником влади, – вказують О.Ф. Бантишев та О.В. Шамара, – ми маємо справу з особливим, спеціальним видом злочину у сфері службової діяльності, коли службова особа (представник влади) своїми злочинним діями посягає не тільки на провідні інтереси діяльності державного апарату, але й на основи національної безпеки України, на її головні інтереси у сфері нормальної діяльності державної влади [4, с.105].

У цілому така думка є правильною, за винятком віднесення зазначеними науковцями виду цього злочину до сфері службової діяльності, адже законодавець чітко вказав, що

злочинне посягання тут здійснюється саме на об'єкт національної безпеки України.

Беручи до уваги викладене, предметом злочинного впливу при вчиненні дій з метою захоплення державної влади є суб'єкти суспільних відносин, як складова об'єкта злочину, – представники державної влади, особи що виконують функцію її охорони або перешкоджають вчиненню таких дій, виборці та особи, які отримають право голосу в Україні у майбутньому. Разом з тим, при вчиненні цього злочину у формі публічних закликів представника влади до захоплення державної влади, а також розповсюдження ним матеріалів із закликами про вчинення таких дій, предметом злочинного впливу є соціальний зв'язок.

Отже, встановлення предмету злочинного впливу при вчиненні злочину, передбаченого ст.109 КК України, не лише дозволило визначити соціальну сутність цього злочину, що полягає у протиправному впливі на суб'єктів державної влади або розірванні представником влади соціального зв'язку, а й значною мірою сприяє встановленню «механізму» спричинення шкоди цьому об'єкту чи поставлення його у загрозу такого заподіяння.

ЛІТЕРАТУРА

1. Юридична енциклопедія : в 6 т. Т. 2. Д–Й / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., – 1999. – 744 с.
2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 4-те вид., переробл. та доповн. – К. : Юрид. думка, 2007. – 1184 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : у 2 т. Т. 1 / за заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. – 3-те вид., переробл. та доповн. – К. : Алерта ; КНТ ; Центр учб. л-ри. – 2009. – 964 с.
4. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) : монографія / О. Ф. Бантишев, О. В. Шамара. – 2-е вид., пе-

перобр. та доповн. – К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010. – 168 с.

5. Кузнецов В. В. Кримінальне право України: питання та задачі для підготовки до вступних, семестрових та державних екзаменів : навч. посіб. / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко ; за заг. ред. О. М. Джужи. – Вид. 2-ге доповн. та переробл. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 392 с.

6. Юридична енциклопедія : в 6 т. Т. 6. Т-Я / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – 2004. – 768 с.: іл.

7. Таций В. Я. Объект и предмет преступления в советском уголовном праве / В. Я. Таций. – Х. : Выща шк. Изд-во при ХГУ, 1988. – 198 с.

8. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України : навч. посіб. / В. Я. Тацій. – Х. : УкрЮА, 1994. – 76 с.

9. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Гавриш та ін. ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Вид. 3-те, переробл. та доповн. – Х. : Одісей, 2007. – 1184 с.

рисов, В. І. Тютюгін та ін.] ; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-е вид., переробл. і доповн. – Х. : Право, 2010. – 454 с.

10. Энциклопедия уголовного права. Т. 4. Состав преступления. – Изд. профессора Малинина. – Спб., 2005. – 798 с.

11. Кримінальний кодекс України : наук.-практич. коментар / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін. ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Вид. 3-те, переробл. та доповн. – Х. : Одісей, 2007. – 1184 с.

12. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием / С. Г. Кара-Мурза. – К. : Оріяни, 2000. – 448 с.

13. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, Л. М. Кривоченко та ін. ; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 3-е вид., переробл. і доповн. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 469 с.

Гайворонський О. Ю. Предмет злочинного впливу при вчиненні дій, спрямованих на захоплення державної влади / Гайворонський О. Ю. // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 172–178 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuu.gov.ua/e-journals/FP/2013-1/13gojzdy.pdf>

Розглянуто питання злочинного впливу на державну владу, обґрунтуючи необхідність встановлення «механізму» спричинення шкоди об'єкту злочину, передбаченого ст.109 КК України.

Гайворонский А.Ю. Предмет преступного воздействия при совершении действий, направленных на захват государственной власти

Рассмотрен вопрос преступного воздействия на государственную власть, обосновывая необходимость установления «механизма» причинения вреда объекту преступления, предусмотренного ст.109 УК Украины.

Haivoronskyi O.Y. The Subject of Criminal Influence in the Actions Aimed At Seizing State Power

Question of criminal impact on the state power, proving need to establish the «mechanism» of the commission a crime provided by article 109 CC of Ukraine considers.